

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Luetaan yhdessä -verkosto

SISÄLLYSLUETTELO

Toiminnanjohtajan terveiset.....	3
Tärkeitä lukuja vuodelta 2021	5
Toiminnan esittely.....	6
Tavoitteet ja tulokset.....	7
Aktiivisia toiminnan naisia.....	9
Vuoden opiskelija.....	9
Vuoden vapaaehtoinen.....	10
Suomen kielen opetusta Meksikosta käsin	11
Yhteistyökumppanit ja vaikuttamisen kanavat.....	12
Yhteistyökumppanien kommentteja.....	13
Sukellus selkosuomeen.....	14
Syysseminaari kokosi verkoston toimijoita Helsinkiin.....	17
Keväällä kohtaamisen merkitystä ja tekstitaitoja.....	19
Elo-syyskuussa digitaikoja.....	20
Uudet materiaalit.....	21
Viestintä.....	22
Hallinto.....	24
Strategia 2022 - 2026.....	25
Strategiset painopisteet.....	26

TOIMINNANJOHTAJAN TERVEISET

Tammikuussa 2021 tuskin kukaan meistä osasi aavistaa, että koronapandemian aallot jylläisivät vielä läpi koko vuoden. Kevätlukukauden aikana vain osa lähiopetusryhmistä pystyi kokoontumaan. Jatkuvasti muuttuvat alueelliset rajoitukset ja epävarmuus tulevasta koettelivat ryhmien kokoontumismahdollisuuksia ja vapaaehtoisten jaksamista. Onneksi olimme kuitenkin varautuneet tähän jo edellisenä vuonna. Etäopetusryhmät olivat täydessä toiminnassa, ja vapaaehtoisten tahto ja into päästä takaisin hommiin edelleen vahva.

Maaliskuussa toimiston tiimi valmistautui henkilöstömuutoksiin. Toiminnanjohtaja Henna-Maija Syrjälä jäi loppuvuodeksi äitiyslomalle, ja asiantuntijana toiminut Sanna Laukkanen siirtyi toiminnanjohtajan sijaiseksi. Aikaisemmin sisarverkosto Auroraksessa työskennellyt Tanja Aakko puolestaan aloitti asiantuntijan sijaisuuden.

Kesäloman kynnyksellä olimme yhteydessä kaikkiin ryhmiin ja kartoitimme vapaaehtoisten toiveita ja tarpeita. Näiden pohjalta valmistelimme erilaisia strategioita syyslukukauden varalle. Kesälomilla sitten jännitettiin, mihin suuntaan lämmön hetkeksi hellittämä pandemia meitä seuraavaksi ohjaisi.

Iloksemme valtaosa ryhmistä pääsi käynnistämään toimintansa pitkän tauon jälkeen syyskuussa. Vapaaehtoiset huolehtivat koronaturvallisuudesta esimerkiksi: ryhmissä käytettiin maskeja ja huolehdittiin hygieniasta, osallistujamääriä rajattiin ja kokoontumisista kerättiin tietoa mahdollisia altistumisia varten. Pitkä opetustauko näkyi eri paikkakunnilla eri tavoin. Joissakin ryhmissä kävijöitä tai vapaaehtoisia oli aikaisempaa vähemmän, joissakin taas oli jopa ovella tunkua.

Erityisen ilahtuneita olimme siitä, että ryhmämme keskustelivat koronasta ja siihen liittyvistä kysymyksistä avoimesti ja löysivät juuri itselleen sopivia ratkaisuja, olipa sitten kyse opetustauosta tai koronarajoitusten huomioimisesta ryhmissä.

Toimiston väki panosti syksyllä erityisesti uusien vapaaehtoisten rekrytointiin ja toiminnassa olevista ryhmistä tiedottamiseen. Uusien vapaaehtoisten infoja järjestettiin ennätyksellisen paljon. Kuhina oli niin kova, että ajoittain sähköpostimme jopa ruuhkautuivat. Ensimmäistä kertaa verkoston historiassa toteutimme myös perinteisen syysseminaarin hybridimuotoisena.

Vuoden aikana tavoitimme yhteensä 1951 maahan muuttanutta henkilöä, joita opetti 293 vapaaehtoista ryhmänohjaajaa. Kokoon tumiskertoja heillä oli yhteensä 1190 ja kohtaamiskertoja (kokoon tumismäärä ja kävijämäärä huomioiden) huikeat 7273.

Seuraavilla sivuilla voi tutustua tarkemmin henkilökuviin ja artikkeleihin sekä saada lisätietoa vuoden 2021 tuloksista ja toiminnoista. Olemme suunnattoman ylpeitä teistä kaikista. Kiitos suuresta panoksestanne yhteisen tavoitteemme eteen.

Sanna Laukkanen ja Henna-Maija Syrjälä

TÄRKEITÄ LUKUJA VUODELTA 2021

293

vapaaehtoista

1951

opiskelijaa

56

kontaktiryhmää

11

etäryhmää

7273

opetuskohtaamis-
kertaa

50+

yhteistyökumppania

13

koulutusta

3

työntekijää

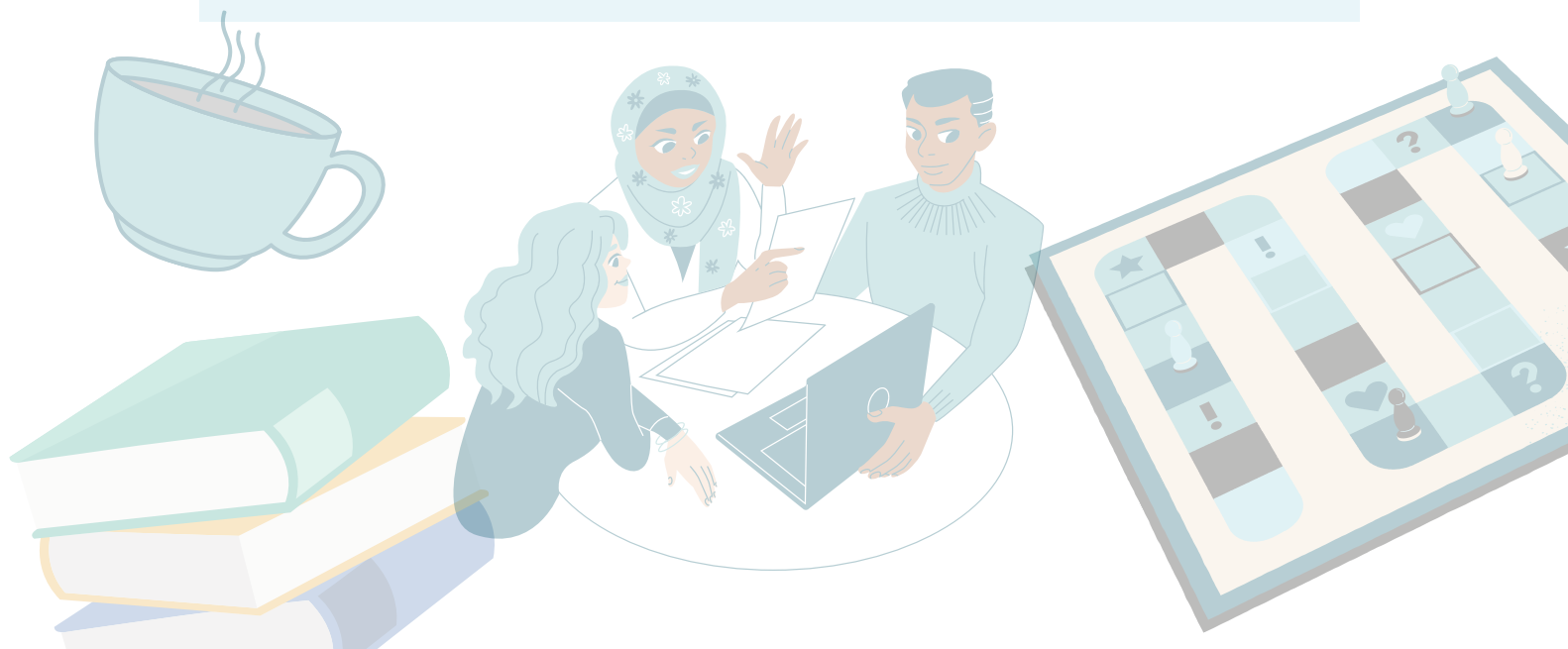

7

uutta materiaalia

TOIMINNAN ESITTELY

Luetaan yhdessä on valtakunnallinen verkosto, joka tukee maahan muuttaneiden, erityisesti naisten, kielen oppimista ja kotoutumista. Rennot matalan kynnyksen ryhmät toivottavat kielen oppijat ja heidän lapsensa tervetulleiksi. Ryhmät on tarkoitettu kotivanhemmille, senioreille, luku- ja kirjoitustaitoa harjoitteleville ja muille Suomeen muuttaneille ihmisille. Toiminta on avointa ja siihen voi sitoutua omaan elämäntilanteeseen sopivalla tavalla. Jokaisessa ryhmässä on useita vapaaehtoisia ohjaajia auttamassa kielen oppijoita.

TAVOITTEET JA TULOKSET

Toiminnalle asetettiin vuodelle 2021 kolme päätavoitetta: parantaa opetukseen osallistuvien henkilöiden suomen kielen taitoa, parantaa luku- ja kirjoitustaitoaan harjoittavien osallistujien valmiuksia luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen sekä parantaa osallistuvien henkilöiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta. Tämän lisäksi toiminnalle asetettiin erityisesti opetuksen sisältöjä koskevia alatavoitteita, joilla pyrittiin muun muassa lisäämään osallistujien yhteiskunta- ja kulttuurintuntemusta, tietoja suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja työelämästä, sekä edistää kaksisuuntaista integraatiota ja toimintaan osallistuvien henkilöiden tietoteknisiä perustaitoja.

Koronasulut haittasivat edellisvuoden tapaan myös vuoden 2021 toimintaa, ja määrälliset tulokset jäivät koronaa edeltävistä luvuista. Kohtaamisten kokonaismäärä jatkoi edellisvuoden tasolla: niitä oli yhteensä 7273 vuonna 2021 (vrt. 7002 vuonna 2020). Vuoden aikana 56 lähiovetusryhmää kokoontui yhteensä 946 kertaa ja keräsi yhteensä 5321 kohtaamiskertaa opiskelijoiden kanssa.

Etäryhmätoimintaa toteutettiin vuoden aikana seitsemässä läpi vuoden jatkuneessa ryhmässä sekä neljässä osan vuotta toimineessa ryhmässä. Etäryhmät kokoontuivat yhteensä 244 kertaa tavoittaen yhteensä 1952 kohtaamiskertaa.

Koronan vuoksi osa lähiryhmistä ei kokoontunut koko vuoden aikana vapaaehtoistyöntekijöiden riskiryhmään kuulumisen vuoksi. Lisäksi suuri osa lähiryhmistä pääsi aloittamaan ryhmätoiminnan keväällä vasta maalis-huhtikuun vaihteessa ja koronasulku keskeytti lähes koko lähiryhmätoiminnan jälleen marraskuussa.

Vuoden 2021 laadullisissa tuloksissa onnistuttiin kuitenkin erinomaisesti poikkeusvuoden aiheuttamista muutoksista huolimatta.

Tärkein havainto tuloksissa suhteessa tavoitteisiin on, että tavoitteessamme suomen kielen oppimistuloksista saavutimme samat tulokset kuin aikaisempina vuosina. Ryhmien vapaaehtoistyöntekijöiden mukaan 98 % säännöllisesti toimintaan osallistuneista kehitti suomen kielen taitoaan joko huomattavasti tai jonkun verran. (Nousua edellisvuodesta 1 %.) Huomattavasti edistyneiden osuus (19 %) jäi edelleen hieman koronaa edeltävästä ajasta, mutta henkilöiden, joiden ei arvioitu edistyneen lainkaan, määrä oli maltillinen 2 %.

Samoin tulosten kannalta ilahduttavaa oli se, että luku- ja kirjoitustaitoaan harjoittavat opiskelijat, jotka pystyivät osallistumaan säännöllisesti opetukseen vuoden aikana, kehittivät luku- ja kirjoitustaitoaan edellisvuosien tapaan: 75 % näistä henkilöistä kehittyi taidoissaan vuoden aikana. Ilahduttavaa oli myös se, että koronasuluista huolimatta toiminnassa pystyttiin tavoittamaan 158 luku- ja kirjoitustaitoaan harjoittavaa henkilöä.

"Opettajat ovat tosi hyviä ihmisiä ja opin paljon heiltä. Tykkään että puhutaan ryhmässä paljon ja siksi mä harjoitin paljon."
Lähiryhmän opiskelija

Toiminnalla kyettiin edistämään osallisuutta hyvin: 62 % säännöllisesti opetukseen osallistuneista opiskelijoista osoitti lisääntyntä osallisuutta vuoden aikana. 62 henkilöä säännöllisesti osallistuneista opiskelijoista sai työ-, harjoittelu-, tai opiskelupaikan. Tulokset parantuivat huomattavasti edellisvuodesta palautuen koronaa edeltävälle ajalle. Lisäksi 93 % ryhmistä kertoi ryhmän yhteishengen olevan hyvä. 89 % ryhmistä kertoi opiskelijoiden haluavan kertoa omista oppimisen haluista ja tarpeistaan ryhmässä. Ryhmille tarjottiin vuoden aikana osallisuuteen liittyvää koulutusta sekä tuotettiin uutta opetusmateriaalia aiheeseen liittyen.

Kun kokoontumiskertoja oli vuoden aikana vähemmän kuin koronaa edeltävinä vuosina, ei ryhmissä aivan ehditty käsitellä kaikkia tavoitteiden mukaisia aiheita. Kuitenkin 90 % opetusryhmistä käsitteli vuoden aikana opetuksessaan suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin tuntemukseen liittyviä aiheita. 60 % opetusryhmistä käsitteli vuoden aikana opetuksessaan suomalaista työelämää ja koulutusjärjestelmää ja 50 % opetusryhmistä käsitteli vuoden aikana sähköisiä oppimismenetelmiä tai kehitti opiskelijoiden tietoteknisiä perustaitoja. Muutos edellisvuoteen oli +5 %, mikä on kysymyksen mittaushistorian (vuodesta 2019) tähän mennessä paras tulos.

"The group is very helpful. Teachers are very good, approachable and helpful. It builds your confidence and allows you to learn the Finnish language well. Materials are easy to comprehend and very useful, teaching styles are also very good. I'm glad I found your group and be a part of it."

Etäryhmän opiskelija

"I joined this group for 2 years. I have learnt a lot of new Finnish vocabulary and know more about Finnish culture. I would like to send my gratitude to all people in our organization. You are so kind!--"

Etäryhmän opiskelija

Myös kaksisuuntaisen integraation edistäminen ryhmissä oli onnistunutta. 88 % ryhmistä kertoi opiskelijoiden tuovan ryhmissä esille omia kokemuksiaan. 97 % ryhmistä kertoi myös ryhmän vapaaehtoistyöntekijöiden oppineen opiskelijoilta jotain uutta. Kaksisuuntaisen integraation mittaria on muutettu edellisvuodesta, joten vertailupohjaa aikaisempiin vuosiin ei ole.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2021 tavoitteet saavutettiin hyvin ja on hienoa huomata, että koronan aiheuttama isku toiminnalle jäi edellisvuotta huomattavasti pienemmäksi. Koronan aiheuttamiin muutoksiin on sopeuduttu nopeasti ja korvaavaa toimintaa on kehitetty onnistuneesti.

"I really like how you help people especially us who are new and helps us learn in the same way we gain friends."

Lähiryhmän opiskelija

AKTIIVISIA TOIMINNAN NAISIA

Najleh Feisali, vuoden opiskelija 2021

Teksti ja kuva: Tanja Aakko

Luetaan yhdessä -verkoston vuoden 2021 opiskelijaksi valittiin Najleh Feisali. Valinnan tehnyt Luetaan yhdessä -verkoston ohjausryhmä perusteli valintaansa Feisalin säännöllisellä ja motivoituneella osallistumisella Luetaan yhdessä -toimintaan. Feisali sai tunnustusta myös kehittyneestä kielitaidostaan ja perheen hyvinvoinnin lisäämisestä esimerkillisen osallisuuden ja taitojen kehittymisen myötä.

Najleh Feisali on kotoisin Iranista. Hän on muuttanut Suomeen vuonna 2005. Kaikki Feisalin kolme lasta, 14- ja 15-vuotiaat tytöt ja 8-vuotias poika, ovat syntyneet Suomessa. Vuosien varrella Feisali on osallistunut suomen kielen ryhmiin Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa. Aktiivisempi kielen oppiminen alkoi kuitenkin Feisalin liittyessä Kaarinan Hovirinnassa Sateenkaarikoto ry:n tiloissa kokoontuvaan Luetaan yhdessä -ryhmään vuonna 2017.

- Kielen oppiminen on helpottanut monia arkisia asioita. Kaupassa käyminen ja lasten asioiden hoitaminen on nyt huomattavasti sujuvampaa. Viime vuonna suoritin suomenkielisen autokoulun ja nyt minulla on ajokortti!

Sateenkaarikodon tiloissa tapaavassa Luetaan yhdessä -ryhmässä on ollut mahdollista opetella myös tietokoneen käyttämistä. Nykyään Feisali hoitaakin sujuvasti esimerkiksi viranomaisasioitaan Internetissä. Luetaan yhdessä -ryhmän lisäksi Feisali on opiskellut suomen kieltä myös kotona.

- Katson televisiosta suomenkielisiä ohjelmia ja luen selkokielellä kirjoitettuja kirjoja. Oppikirjoista minun suosikkejani ovat olleet "Päivää! Suomea aikuisille" ja Palataan! Suomea aikuisille" -kirjat.

Opettaja on arvioinut Feisalin kielitaidon olevan tällä hetkellä tasolla B1. Feisalilla on suunnitelmissa jatkaa ainakin kevään ajan opintoja itsenäisesti ja Sateenkaarikodon Luetaan yhdessä -ryhmässä. Tulevaisuudesta juteltaessa hän kertoo haaveilevansa jatko-opinnoista kauneudenhoitoalalla.

Feisali on kiitollinen Luetaan yhdessä -ryhmän opettajille, jotka ovat tukeneet häntä aktiivisessa kielen oppimisessa jo yli neljän vuoden ajan.

Lähde: "Vuoden opiskelija -palkinto Kaarinaa maahanmuuttajanaishalle" - uutinen, Kaarina-lehti 3.11.2021.

Alli Isotalo, vuoden vapaaehtoinen 2021

Teksti ja kuva: Tanja Aakko

Alli Isotalo on toiminut pakolaisten ja maahanmuuttajien opettajana yli kolmekymmentä vuotta ja vapaaehtoisena suomen kielen opettajana yli kaksikymmentä vuotta.

– Syyslukukaudella 1990 työskentelin uskonnon tuntiohjaajana Hauhon yläasteella, mutta tuntimääräni oli vähäinen. Lokakuussa koulutoimenjohtaja Vesa Leppälä kysyi, lähtisinkö mukaan vastaanottokeskuksen lapsille perustettavaan kouluun. Olin valmis heidän opettajakseen, Isotalo muistelee uransa alkuvaiheita.

Koulu vastaanottokeskuksen lapsille alkoi loppusyksyllä 1990. Hauhon kunta järjesti koulun pitämiseen tilat paikalliselta yläasteelta, johon koulutaksi kuljetti lapset ja heidän tulkkinsa, pakolaisena Suomeen tulleen biologianopettajan, päivittäin. Isotalo vastasi koulusta.

– Suomen kielen opetus ja kotouttaminen olivat lähinnä minun tehtäviäni. Matematiikan, musiikin, liikunnan, käsitöiden ja teknisten töiden opetukseen saatiin heti apua yläasteen muilta opettajilta. Suomen kielen opetusta varten tilasimme ”Tässä tulemme” -suomen kielen oppikirjoja. Ne osoittautuivat hyvin käyttökelpoisiksi ja käytin niitä pitkään.

Isotalo opetti Suomeen muuttaneiden perheiden lapsia myös seuraavina vuosina. Hauhon kunta oli huomannut, että pakolaisten vastaanottaminen kannatti, ja pakolaisia maailmalta riitti. Isotalon opissa oli lapsia eri maista ja kieliryhmistä. Lapset etenivät opinnoissa ja siirtyivät usein tavallisille suomalaisluokille. Perheet muuttivat lopulta eri puolille Suomea.

Vuonna 2001 Isotalo jäi eläkkeelle.

– Minä liityin Luetaan yhdessä -verkoston taustayhteisön, Suomen Akateemisten Naisten Liiton toimintaan Leppävaarassa. Leppävaarassa Luetaan yhdessä -toiminta on käynnistynyt vuonna 2007 ja sen alkuunpanija oli FM Marja Paukku. Ensimmäinen opetuspaikka oli Lakkitorin vieressä Espoon kaupungin tiloissa, jossa oli useammanlaista muutakin maahanmuuttajatoimintaa lähinnä naisille. Nykyään ryhmä kokoontuu Leppävaaran kirkon tiloissa kirjastolla.

Isotalo opetti suomen kieltä ja osallistui pakolaisten kotouttamiseen myös vuonna 2015, jolloin Suomeen tuli yllättäen yli 30 000 pakolaista eri puolilta maailmaa. Isotalo on opettanut suomea myös omassa kodissaan. Osa oppilaista on vielä nykyäänkin hänen henkilökohtaisia ystäviään, myös perhetuttuja on useita.

Lähde: Alli Isotalon kirjoittama historiikki ”Pakolaisten ja maahanmuuttajien opettajana 30 vuotta”

Suomen kielen opetusta Meksikosta käsin

Teksti: Tanja Aakko **Kuva:** Anna Toiva

Anna Toiva on kauppatieteiden maisteri ja henkilöstöhallinnon asiantuntija. Toiva on tehnyt tähänastisen työuransa Suomen lisäksi Australiassa, Yhdysvalloissa, Meksikossa ja Arabiemiraateissa. Tällä hetkellä hän on asettunut asumaan Meksikoon kumppaninsa ja esikoisensa kanssa.

Toiva toimi vuonna 2021 yhtenä Luetaan yhdessä -verkoston vapaaehtoisista suomen kielen opettajista. Vapaaehtoistyö kulkee suvussa, sillä Annan äiti on toiminut jo seitsemän vuoden ajan verkoston vapaaehtoisena Tampereella.

– Äitini on eläkkeellä oleva äidinkielen opettaja. Hänen kautta olen kuullut paljon tarinoita Luetaan yhdessä -ryhmistä ja nähnyt, mitä tämä toiminta voi antaa. Opiskelijoiden kohtaamiset ovat olleet äidilleni todella merkityksellisiä. Luetaan yhdessä -verkoston kautta hän on kohdannut eri kulttuureista tulevia ihmisiä ja osallistunut esimerkiksi somalialaisiin häihin.

Haave vapaaehtoisena toimimisesta oli kytynyt myös Toivan mielessä pitkään. Hän on kuitenkin ollut suurimmaksi osaksi poissa Suomesta, eikä kontaktiryhmiin osallistuminen ole ollut hänelle mahdollista. Korona ja Luetaan yhdessä -etäryhmät muuttivat kuitenkin kaiken.

– Näin verkoston Facebook-sivuilla ilmoituksen, jossa kerrottiin etäryhmistä ja etsittiin niihin lisää vapaaehtoisia. Lähetin työntekijöille viestin, jossa kysyin, voisinko tulla vapaaehtoiseksi, vaikka en asu Suomessa. Kun tälle näytettiin vihreää valoa, huomasinkin pian olevani mukana infotilaisuudessa ja etäryhmän suunnittelussa yhdessä muiden vapaaehtoisten kanssa.

Toiva oli mukana kahdessa etäryhmässä: Suomea aloittelijoille ja Keskustellaan suomeksi. Hän koki etätoiminnan mielekkääksi ja omaan elämäntilanteeseen hyvin sopivaksi.

– En kokenut vapaaehtoisena toimimista mitenkään erityisen kuormittavana. Kun olin vauvan takia väliaikaisesti työelämän ulkopuolella, opettajana toimiminen antoi minulle mahdollisuuden ylläpitää ja myös kehittää työelämässä tarvittavia taitoja. Olen ollut mukana suunnittelemassa etäopetusta ja materiaaleja, valmistellut esityksiä Zoomiin, opetellut viestimään selkeästi ja myös ylläpitämään omalta osaltani hyvää henkeä ryhmissä. Näitä kaikkia taitoja tarvitaan myös työelämässä.

Toiva kertoo kahden etäryhmän olleen hieman erilaisia. Molemmissa näkyi kuitenkin se, että opiskelijat kaipaavat myös pandemian aikana mahdollisuuksia suomen kielen oppimiseen. Intoa opiskeluun ja oppimiseen on paljon.

– Tiedän omasta kokemuksestani sen tuskan, mikä syntyy, kun on uudessa maassa ilman 100-prosenttista kielitaitoa. On hienoa, jos voin Luetaan yhdessä -toiminnan kautta helpottaa jonkun toisen elämää vieraassa maassa. Minulle itselleni tämä on puolestaan mahdollistanut uusiin ihmisiin ja kulttureihin tutustumisen.

Toiva kertoo, että vaikka ryhmä on tavannut Zoomin välityksellä, on siellä käsitelty isojaikin teemoja. Mielenkiintoisimpina mieleen ovat jääneet keskustelut tasa-arvosta ja rasismien kohtaamisesta Suomessa.

– Kaiken kaikkiaan olen tosi iloinen, että lähdin mukaan toimintaan. Voin suositella tätä kaikille muillekin, jolle viikoittain tapaavan ryhmän aikataulut vain sopivat omaan kalenteriin!

YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VAIKUTTAMISEN KANAVAT

Luetaan yhdessä -verkoston opetus toteutetaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Meillä on laaja, yli 80 organisaation yhteistyöverkosto ja kaikki opetustilat saadaan heidän tuellaan ryhmien käyttöön ilmaiseksi. Kumppanit antavat usein ryhmälle materiaaliapua, kuten ilmaista tulostusta ja monistusta. He myös usein jakavat tietoa ryhmistä kontakteilleen. Osa yhteistyökumppaneista tarjoaa verkoston vapaaehtoisille koulutusta sekä koordinoivaa ja opetuksellista tukea etenkin silloin, jos samassa tilassa toimi useampi Luetaan yhdessä -ryhmä.

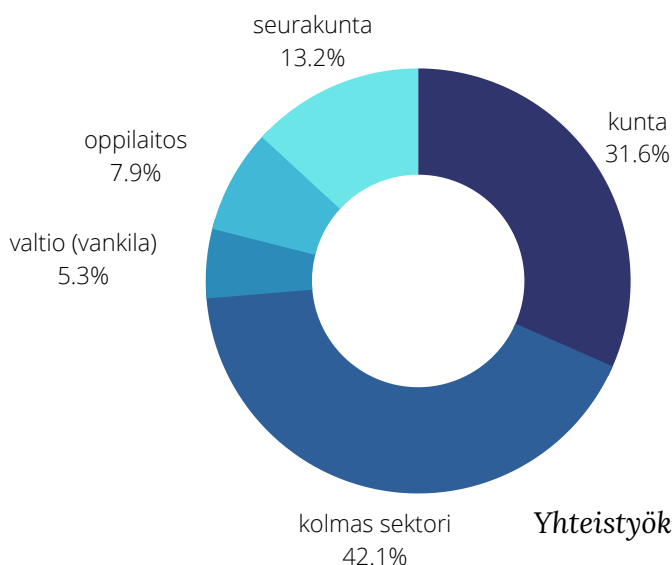
Vuonna 2021 myös etäryhmämme toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahot vastasivat ryhmien teknisestä toteutuksesta, mikä mahdollisti vapaaehtoistemme keskittymisen varsinaiseen opetukseen ja opiskelijoiden kohtaamiseen.

Luetaan yhdessä tekee myös aktiivista ja laaja-alaista vaikuttamis- ja verkostotyötä. Verkosto on mukana Selkokielen neuvottelukunnassa, valtakunnallisessa vastaanottotoiminnan ja kotoutumisen tuen järjestöverkostossa, Lukutaitoverkostossa ja Pakolaisavun koordinoimassa vertaistoimijoiden (VeTo-) verkostossa.

Uusia yhteistyökumppanuuksia solmittiin vuoden aikana neljä: Oulun Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdistyksen kanssa, Forssan kaupungin kanssa sekä Oulun ja Turun yliopistojen kanssa. Yhteistyö MLL:n ja Forssan kaupungin kanssa oli taloudellinen yhteistyö, jossa kumppanit tarjosivat tilojansa käyttöömmme maksutta.

Yliopistoyhteistyöt puolestaan olivat jatkoa vuonna 2020 Helsingin yliopiston kanssa solmitulle yhteistyölle. Kumppanuuksien tarkoituksena on järjestää etäopetusta suomenkielen opiskelijoiden voimin Luetaan yhdessä -verkoston opiskelijoille. Turun yliopiston opiskelijat kehittivät verkoston käyttöön uusia oppimateriaaleja.

Vuoden aikana solmittiin myös kuusi aiesopimusta yhteistyöstä vuonna 2022 alkavaan Toistetaan yhdessä -hankkeeseen liittyen.

Yhteistyökumppanit toimialoittain

YHTEISTYÖKUMPPANIN KOMMENTTEJA

Vuonna 2020 - 2021 -- yliopiston S2-opiskelijat toimivat ohjaajina Kielikahvilassa ja saivat siitä opintopisteitä. Oppiaineen kannalta oli mielekästä, että saatoimme liittää kurssiemme sisältöihin tämän kaltaista oikeissa oppimistilanteissa toimimista.

Yhteistyömme on sujunut hyvin ja toiminnan käynnistäminen -- oli vapaaehtoisohjaajien ja seurakunnan avulla oli suhteellisesti helppo. Saman asian toteavat meidän vapaaehtoisohjaajat. Lisäksi he korostivat, että aina ovat saaneet apua verkostostanne kun sitä on kaivattu. Toivotaan toiminnan ja yhteistyön jatkoa. Kiitos tähänastisesta sujuvasta yhteistyöstä!

Olemme tehneet yhteistyötä verkoston opetusmateriaalien laatimisessa. Aineenopettajaopiskelijat ovat laatineet kurssityönä verkoston toimintaan kohdennettuja materiaaleja peruskielitaidon kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Yhteistyö verkoston kanssa on sujunut mutkattomasti ja jatkamme mielellämme yhteistyötä myös tulevaisuudessa.

Yhteistyö on ollut helppoa ja sujuvaa. Meille se on ollut myös todella odotettua perustoiminnassa mukana olevan maahanmuuttajaväestön kanssa.

Vaikka korona on hidastanut ryhmän käynnistymistä, saatu palaute myös ryhmän ulkopuolella (kohtaamispaikkamme muun toiminnan yhteydessä) on ollut myönteistä ja uusi ryhmä on ilolla otettu vastaan kohtaamispaikkamme viikko-ohjelmassa. Kiitos!

Saimme Luetaan yhdessä -ryhmän taas kirjastoon monen vuoden tauon jälkeen. Asia hoitui todella hyvin ja oli hienoa, että vapaaehtoisia löytyi.

Sukellus selkosuomeen

Teksti ja kuva: Eeva Visala

"Suomi on maa, jossa kukaan ei ole vaarassa syrjäytyä kielen vuoksi."

Sukellukseni selkosuomeen alkoi tästä Selkokeskuksen toiminta-ajatuksesta. Kehitysvammaliiton alaisen Selkokeskuksen järjestämä ja Opetushallituksen rahoittama kurssi Selkokieltä opetukseen! oli lähinnä opettajille tarkoitettu, mutta ilokseni mahduin mukaan. Oppia tuli runsaasti, kiitos taitavien kouluttajiemme Ella Airaksisen ja Henna Karan sekä etätehtäviämme asiantuntevasti kommentoineen kustannustoimittaja Jenni Saarilahden.

Peilaan seuraavassa kurssilla oppimiani asioita omaa vapaaehtoistyötäni vasten ja poimin kurssin sisällöstä minua erityisesti puhutelleita aiheita. Monet niistä ovat varmasti verkostomme vapaaehtoisille jo oman kokemuksen kautta tuttuja, mutta ehkä onnistun nostamaan esille jonkin uudenkin näkökulman. Viittaan tekstissä kielenoppijoihin vaihtelevasti sanoilla keskustelukumppani (tai keskustelija), kuuli ja vastaanottaja sen mukaan, missä roolissa he selkokieltä käyttävän vapaaehtoisohjaajan näkökulmasta kulloinkin ovat.

Selkokielen tarve yhteiskunnassa

Selkokieli on määritelmän mukaan suomen kielen rakenteeltaan, sisällöltään ja sanastoltaan yleiskieltä helpommin ymmärrettävä muoto. Se palvelee monia erityisryhmiä, esimerkiksi kehitysvammaisia ja muistisairaita henkilöitä sekä suomen kielen oppijoita. Suomessa arvioidaan olevan jopa 750 000 selkokieltä tarvitsevaa henkilöä – valtava määrä siis. Valtava määrä ihmisiä, joiden yhdenvertaisen osallistumisen, palvelujen käyttämisen ja oppimisen mahdollisuudet saattavat jäädä toteutumatta kielen vuoksi. Kurssin aikana moni meistä kurssilaisista tosin totesi, että monissa tilanteissa selkokieli itse asiassa palvelee useimpia meistä.

Käytimme kurssilla selkokielen tekstin laatimiseen jonkin verran enemmän aikaa kuin puheen ja vuorovaikutuksen kysymyksiin. Luetaan yhdessä -verkoston vapaaehtoisina tarvitsemme kuitenkin ennen kaikkea selkopuheen taitoa. Keskityn siihen, vaikka monia kiinnostavia ja tärkeitä teemoja jääkin tästä syystä käsittelemättä.

Kolme sisäkkäistä kehää

Ajattelen selkokielistä vuorovaikutusta Luetaan yhdessä -ryhmässä kolmena sisäkkäisenä ja samanaikaisesti vaikuttavana kehänä, jotka ovat

- ennakoiva pohdinta
- valmistautuminen
- konkreettinen vuorovaikutustilanne

Ennakoiva pohdinta

Uloimmalla kehällä ovat selkokielen vuorovaikutuksen luonnetta ja omaa viestijäkuvaamme koskevat käsityksemme. Ne vaikuttavat toimintaamme ja meidän on hyvä olla niistä tietoisia.

Ensimmäinen ja tärkein asia selkokielisessä vuorovaikutuksessa on aina vastaanottajan asemaan asettuminen niin, ettei viesti yli, ali eikä ohi. Mitä meidän kielenoppijamme jo entuudestaan tietää, mitä hän odottaa, toivoo, mitä ehkä jännittää?

Toinen kysymys on, millaisia keskustelijoita ja millaisia kuuntelijoita olemme. Jaksammeko kuunnella vai onko meillä kiire päästä itse ääneen? Kolmantena pohdittavajana taustatekijänä on vuorovaikutustilanteen epäsymmetria, vapaaehtoisohjaajan ja kielenoppijan erilaiset kielelliset resurssit.

Luetaan yhdessä -ryhmissä epäsymmetria saattaa kielen ohella olla myös moniperustaista ja liittyä esimerkiksi ohjaajan ja oppijan suhteeseen. Vapaaehtoisohjaaja voi olla huomattavasti kielenoppijaa vanhempi ja joka tapauksessa oppijan näkökulmasta opettajan eli auktoriteetin roolissa. Monessa kulttuurissa nämä tuovat arvostusta. Tämä asetelma on hyvä tiedostaa. Oppija saattaa silkasta kunnioituksesta asettua passiivisen ja kiitollisen vastaanottajan rooliin ja ikään kuin luovuttaa pois oman toimijuutensa vuorovaikutustilanteessa.

Oppituokioon valmistautuminen

Keskikehällä on oppituokioon valmistautuminen. Selkopuhe elää hetkessä eikä sitä voi valmistella samalla tavalla kuin selkotekestiä. Selkopuheen ominaispiirteitä voimme kuitenkin ottaa valmistautumisessa huomioon.

Miten orientoimme keskustelukumppanimme päivän aiheeseen? Miten jäsenämme oppituokion sisällön? Entä mikä aihepiirissä, sen sanastossa, rakenteissa tai sisällössä ehkä tuottaa vaikeuksia ja miten vaikeuksia voi auttaa ratkomaan?

Orientoinnissa esitellään tapaamiskerran teema tai aihe ja kerrotaan, mitä oppituokion aikana on tarkoitus tehdä. Tekstiin orientoinnin apuna voi käyttää tekstiin liittyvää kuvaa, videota, tekstin otsikkoa tai pääkäsitteitä. Aina on tärkeä kartoittaa, mitä oppijat jo tietävät asiasta, ja lähteä tutusta liikkeelle.

Oppituokion sisältö on hyvä jäsentää ennakkoon ainakin suurin piirtein. Kun vaiheet on suunniteltu etukäteen, voi edetä järjestyksessä asia kerrallaan. Suunnitelma ei aina tietenkään toteudu, mutta se on hyvä olla ohjeellisena olemassa. Siirtymät vaiheesta toiseen kannattaa tehdä näkyviksi esimerkiksi niin, että pitää pienen tauon ja kertoo tai näyttää, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Toiminnan ennakoitavuus eli samanlaisina toistuvat rutiinit auttavat, samoin selkeä opetuspuhe ja ”ohjaussanat”: ensin, aluksi, seuraavaksi, lopuksi; kuuntele, toista, kysy parilta, vastaa. (Yleiskielessä ”toista” kuulostaa hiukan koiran kouluttamiselta, mutta opimme, että selkokielessä imperatiivin käyttöä ei tarvitse pelätä!)

Sen arviointi, mikä kielessä on helppoa tai vaikeaa, ei taivu yksinkertaisiin määritelmiin ja se myös vaihtelee oppijasta toiseen. Harjoitus tekee kuitenkin mestarin. Selkopuheessa suositaan lyhyitä ja konkreettisia sanoja ja vältetään pitkiä ja abstrakteja sanoja sekä kielikuvia. Puhutun kielen lauserakenteet ovat onneksi jo lähtökohtaisesti helpompia kuin kirjoitetun kielen, ja lyhyt kuka teki ja mitä -lausetyyppi on usein käyttökelpoisin. Selittämisen tarvetta voi silti jäädä, ja siinä konkretia ja esimerkit toimivat. Selityksen on hyvä olla mahdollisimman lyhyt, jotta keskustelukumppanin prosessointikuorma ei kasva liian suureksi.

Konkreettinen vuorovaikutustilanne

Aloitus

Aloitus on tärkeä. Rauhoita tilanne ja ole läsnä! Omassa vapaaehtoistyössäni huomaa yhä uudestaan, miten tärkeä tämä kehoitus on. Saan itseni usein kiinni siitä, että järjestelen, touhuan ja hajotan kaikkien läsnäolijoiden keskittymisen. Materiaalit voi järjestää etukäteen ja jättää ne sitten hetkeksi syrjään, kun kohtaa keskustelukumppaninsa. Hymy, katsekontakti ja nimellä puhuttelu toimivat maskinkin takaa. Näin keskustelukumppanit ottavat paikkansa ja kokevat tulevansa nähdyiksi.

Palaute

Selkopuhe viittaa jo sanana moniin sen tunnistettaviin piirteisiin. Selkopuhuja puhuu ”selkoyleiskieltä” (siis murteen tai slangin sijaan), selvästi ja tarpeeksi hitaasti ja sanoo yhden asian kerrallaan. Keskustelukumppanin rohkaisu ilmein ja elein on tärkeää. Suomalainen palautekäyttäytyminen on moneen muuhun kulttuuriin verrattuna niukkaa ja jäyhää, ja saattaa hämmentää muualta tullutta. Liioitella ei tarvitse eikä toimia itselle epäluontevalla tavalla, mutta jälleen katsekontakti, kannustava nyökkäys, hymy tai peukutus kertoo, että ohjaaja on läsnä ja kuuntelee. Kielenoppija tarvitsee reagointiaikaa. Läsnäolo tarkoittaa myös kiireettömyyttä ja ajan antamista oppijalle.

Vuorottelu

Jos keskustelijoita on useita, ohjaajan vastuulla on varmistaa, että kaikki saavat tasavertaisen mahdollisuuden osallistua ja että keskustelussa vuorot ovat suunnilleen samanpituisia. Kielellisesti muita vahvemman keskustelijan, ohjaajan tai yksittäisen oppijan, ei pitäisi hallita tilannetta liian pitkillä puheenvuoroilla. Vuorottelun tukeminen voi olla eri syistä haasteellista. Erityyppiset kysymykset (avoimet, yksilöidyt, kyllä tai ei -kysymykset) toimivat tässä apuna.

Lappeenrantalainen vapaaehtois konkari Eeva Visala perehtyi selkokielen saloihin Selkokeskuksen kurssilla.

Vuoron siirtyminen yksinomaan ohjaajan ja yksittäisen oppijan välillä on opetuskeskustelulle tyypillistä, mutta sulkee helposti ulkopuolelle muut oppijat. Tätä ”kuulustelumetodia” voi välttää esimerkiksi niin, että kun oppijat ovat orientoituneet aiheeseen eli heidän ennakkotietonsa ja -taitonsa on kartoitettu, jokin yksittäinen oppijan mielipide tai ajatus voidaan nostaa yhteiseen keskusteluun.

Varmuus kasvaa vähitellen

Www.selkokeskus.fi-sivustolla on kiinnostuneille tietoa ja ohjeita niin kirjoitetusta kuin puhutustakin selkokielestä. Leela Leskelän kirja Selkokieli – saavutettavan kielen opas (2019) kokoaa uusimman tiedon selkokielestä ja kielellisestä saavutettavuudesta.

Luulen, että suuri osa meistä Luetaan yhdessä -vapaaehtoisista jakaa sen kokemuksen, että selkokielen käyttäjinä sukellamme aina aluksi altaan syvään päähän. Se jännittääkin hiukan, mutta varmuus kasvaa vähitellen. Toivon, että kurssikokemukseni voivat olla hiukan apuna selkokielen kysymyksen pohdinnassa. Toisaalta pieni epävarmuus saattaa olla jopa paikallaan. Selkokielen oppijoina ja käyttäjinä olemme monin tavoin samassa asemassa suomen kielen oppijoiden kanssa, yhteisessä keskustelussa yhteisymmärrystä hakemassa.

Syysseminaari kokosi verkoston toimijoita Helsinkiin

Teksti: Ruusa Pyykkönen **Kuvat:** Tanja Aakko

Verkoston valtakunnallinen seminaari järjestettiin hybridimuotoisena 30. lokakuuta Helsingissä Glo hotel Artissa. Paikalle kerääntyi noin 65 hengen yleisö ja seminaarilähetyistä seurattiin reaaliajassa viidessäkymmenessä kodissa.

Avaussanoissaan ohjausryhmän puheenjohtaja Jutta Hartikainen nosti esiin verkoston menestyksen poikkeusaikana: ”Haluan kiittää teitä kaikkia, verkostontyöntekijöitä, vapaaehtoisia ja opiskelijoita, joustavuudesta, ymmärryksestä ja nopeasta reagoinnista toiminnan siirtyessä verkkoon.” Hartikainen pyysi myös ottamaan huomioon yhteiskunnan avautumiseen liittyvän sopeutumisen ja mahdolliset pelot, joita toimintaan palaamiseen voi liittyä.

Filosofian tohtori Minna Intke-Hernandes oli yksi seminaarin pääpuhujista.

Seminaaripaikkana toimi Glo hotel Artin tunnelmallinen juhlasali.

Päivän asiantuntijavieraina olivat Minna Intke-Hernandez Helsingin yliopistosta sekä Elina Lauttamäki Rauhankasvatusinstituutista. Intke-Hernandesin aiheena oli kieleily, jota hän on tutkinut joulukuussa 2020 valmistuneessa väitöksessään.

Kieleily tarkoittaa eri kielten ja viestimismuotojen hyödyntämistä luonnollisesti kieltä omaksuessa. Kieleillen paitsi selviää uudella kielellä uudessa ympäristössä, myös luo kontakteja, oppii uutta, kohtaa ihmisiä ja jopa ystävystyy.

Yleisö tuntui olevan yhtä mieltä siitä, että Luetaan yhdessä -toiminta on kieleilyä ja tukee siten huomaamattomastikin kielenoppimista. Tutkija sai yleisön nauramaan hyväksyvästi esittäessään hyvántahtoisen linjauksensa: ”Ollaan ihmisiä ihmisille, juodaan kahvia ja keskustellaan.”

Elina Lauttamäki esitteli omassa puheenvuorossaan kattavasti rasismin ilmenemismuotoja yhteiskunnassamme ja ohjasi yleisöä refleктоimaan omaa toimintaansa. Antirasismi onkin eräänlainen tietoinen kasvuprosessi pois sisäistetyistä normeistamme ja ennakkoluuloistamme.

Seminaarin juhlavimmat hetket koettiin, kun iltapäivällä oli vuoden vapaaehtoisen ja vuoden opiskelijan palkitsemisen aika. Ohjausryhmä valitsi hyvistä ehdokkaista vuoden opiskelijaksi turkulaisen Najleh Feisalin ja vuoden vapaaehtoiseksi pitkän työ- ja vapaaehtoisuran tehneen Alli Isotalon Espoosta. Lue lisää inspiroivista palkituista sivuilta 9 ja 10.

Iltapäivällä läsnäolevat osallistujat kiertelivät pisteissä tutustumassa toisiinsa, verkostossa käytettäviin oppikirjoihin ja Auroras-verkoston hanketyöntekijän Sharmin Afrosen vinkkeihin kotiäitien osallistamisesta ryhmissä.

SEMINAARIOSALLISTUJIIEN AJATUKSIA LUENNOISTA JA JÄRJESTELYISTÄ

Valaiseva, käytännönläheinen luento aiheesta, joka ei sitä vältellen poistu. Tulostan etuoikeuskehän omalle seinälleni jokapäiväiseksi muistutukseksi!

Suoraan Luetaan yhdessä -toiminnan ja vapaaehtoisten työn ytimeen menevä luento. Jos jotakin lisää voi toivoa, niin ehkä sen korostamista, miten tärkeää on "tarjota" oppijalle kieltä, sanoja, toistoa, selittämisen sijaan. Tarkoitan tällä herkkyyttä havainnoida sitä, mikä tilanteessa on kielenoppijalle merkityksellistä ja vastaa hänen tarpeeseensa.

Ajatuksia herättävä esitys. Olen jo eläkeläinen, ja vasta viime vuosina olen herännyt miettimään omia rasistisia ajatusmalleja. Miten sisään rakennettuja ne ovatkaan. Pyrin tiedostamaan niitä ja olemme kotona keskustelleet niistä mieheni kanssa. Nuorena en tuntenut yhtään vierasmaalaista. Nyt tunnen vaikka ketä! Muutos on ollut valtava!

Seminaari oli jälleen kerran lämminhenkinen ja hengeltään positiivinen. Kun tutustuimme seminaarin osanottajiin pikakelauksella, jäi tunne, että kohtasin mielenkiintoisia ihmisiä ja juttua olisi riittänyt. Hyvä idea.

Pieni sanasto antirasismista

ANTIRASISMI = Aktiivista ja tietoista toimintaa kaikkia rasismin muotoja vastaan. Antirasistista toimintaa on se työ, joka vähentää etnistä syrjintää, syrjivien käytäntöjen vaikutuksia ja kielteisiä ennakkoluuloja.

MIKROAGGRESSIO = Mikroaggressio on usein tahaton kommentti tai teko, joka vahvistaa ja ylläpitää rasistisia tai muuten syrjiviä stereotypioita. Mikroaggressiot toiseuttavat ja luovat tunnetta ulkopuolisuudesta.

VALKOISUUSNORMI = Valkoisuusnormilla ei viitata niinkään ihonväriin vaan näkymättömiin sosiaalisiin hierarkioihin ja valtasuhteisiin, jossa länsimaalaisuus ja eurooppalaisuus nähdään yhteiskunnallisia rakenteita määrittelevänä normina. Normatiivisuus tulee esiin vasta, kun siitä poiketaan.

Lähde: www.yhdenvertaisuus.fi

**22. huhtikuuta verkoston toisessa
kevätkoulutuksessa tutkittiin
monilukutaidon käsitettä.** Koulutukseen
osallistuneet vapaaehtoiset kuulat
kouluttajan ajatuksia siitä, millainen yläkäsite
monilukutaito on ja miten erilaisia lukutaitoja
voi vahvistaa aikuisena. Yhdessä käsittelyyn
otettiin media- ja digilukutaito. Luetaan
yhdessä -ryhmissä.

Kevään viimeinen koulutus kokosi 20 kiinnostunutta vapaaehtoista tutkimaan teksti- ja ymmärtämistaitoja 29. huhtikuuta 2021. Koulutusilta oli itsenäinen jatko-osa viikkoa aiemmin pidetylle, monilukutaidon käsitettä avanneelle koulutukselle. Vuorovaikutteisessa koulutuksessa tarkasteltiin erilaisia tekstejä opiskelijan näkökulmasta ja mukana olivat etäryhmissämme aktiivisesti käynyt opiskelija Jelena Sprintsanu sekä konkarivapaaehtoinen ja suomen kielen opettaja Virve Vainio.

Elo-syyskuussa digitaikoja

Teksti: Ruusa Pyykkönen **Kuva:** Matleena Laakso ja Luetaan yhdessä -verkoston arkisto

Etätoiminta on vakiintunut osaksi verkoston jatkuvaa toimintaa. Siksi vuoden 2021 koulutuksissa huomioitiin myös etätoiminnassa olevien vapaaehtoisten tarpeet parhaalla mahdollisella tavalla.

Digisovelluksista apua vapaaehtoistyöhön

Verkoston syyskausi avattiin 25. elokuuta yhteisessä zoom-koulutuksessa, jossa kuulumme verkkopedagogi Matleena Laakson ajatuksia siitä, millaista kohtaaminen ja vuorovaikutus verkossa parhaimmillaan voisi olla. Koulutuksessaan Laakso esitteli koko joukon hyödyllisiä sovelluksia, joiden avulla tuoda osallistumismahdollisuuksia myös lähitapaamisiin, joissa on käytössä projektori.

Syksyn digikoulutuksen veti Matleena Laakso, tamperelainen verkkopedagogiikan asiantuntija ja kouluttaja.

Zoom opetuskäytössä

Toinen syksyn koulutus pidettiin keskiviikkona 1.9. Mukana oli etäryhmiemme vapaaehtoisia ja etäryhmien vetämisestä kiinnostuneita. Kahden tunnin koulutuksessa kerrattiin Zoomin käyttöä, näytön jakamista sekä valkotaulua ja kokeiltiin Zoomin työkaluja pienryhmissä.

13 koulutusta:

- 5 webinaaria
- 2 vertaiskohtaamista
- 5 infotilaisuutta
- 1 hybridiseminaari

269
koulutus-
osallistumista

249
tallenteiden
katselua

UUDET MATERIAALIT

Vuoden aikana verkostossa tuotettiin uusia materiaaleja vapaaehtoisten käyttöön. Tuntisuunnitelmaesimerkit ja Suomen alkeet etänä -materiaali päivitettiin, opetuslinkkejä koottiin padlet-seinälle sekä webinaarit julkaistiin videotallenteina. Aiempi toimintakertomus painatettiin lehdeksi. Sen painos oli 150 kappaletta.

OLEN SAIRAS

Sairastua (verbi): minä sairastun
 Parantua (verbi): minä parannun

Oletko sairas? Oletko kipeä? Onko sinulla nuha?
 Miltä sinusta tuntuu? Mitä kuuluu?

Parane pian!

Kipu, kipeä

Sairas

Kysy kaverilta.
Kaveri vastaa.

1.

Joo, ole hyvä!

Saanko...
Saisinko...

2.

Sori, se on loppu.

3.

Tulliko jotain muuta?

Etäopetuksen tueksi laadittiin opetusmateriaalia suomen kielen alkeiden opetukseen ja edistyneemmille oppijoille. Alkeismateriaaliin tehtiin runsaasti dioja yhteisten keskustelutehtävien pohjaksi.

ideoita ja inspiraatiota Luetaan yhdessä -verkonoston kevään tapaamisiin

Tapaaminen valmistautuu

Luetaan yhdessä -verkostossa tuomme erityisesti osallistujien ajrien kielitaidon kehittymistä. Sen lisäksi aivan yhtä arvokasta on tulevia yhdessä ja sen kautta oppijoiden sosiaalisen suhteiden tukeminen. Koska toimintamme perustuu vapaaehtoisuuteen, ja oppijat voivat tulla mukaan milloin vain, on tärkeää, ettei tapaamisen suunnittelu ole liian kuormittava ottaessakin.

Tähän suunnitteluunlaimeen olemme koonneet esimerkiksi tunteen koulun ja teemoinnin liittyviä kirjavideoita ja tehtäväideoita. Voit myös suunnitella yhdessä läpikäymään ryhmämme vapaanaiettavasti toimintaa automaattisesti, kunhan tietyt mallit mukaan kynnynne periaatteet toteutuvat.

- 1) ryhmään voi tulla milloin haluu
- 2) ryhmään voi tulla kielitaidon laadusta riippumatta
- 3) pienet lapset voi ottaa mukaan

Suunnitteluun ei ole erikseen annettu luku- ja kirjallisuuden oppimiseen liittyviä materiaaleja. Näiden tahojen harjoituksissa ryhmät voivat käyttää apuna esimerkiksi seuraavien oppilaiden. Lukulisto kaikille. Aasta se alkaa. Miel. Luku- ja kirjallisuuden oppimista ja oppimisen tukemista. Luku- ja kirjallisuuden harjoittelun oppilaiden kanssa voi myös aloittaa suunnitelmallisesti valitun oppilaiden omien järkevien mukaisesti. Luvalla kaikille -oppilaita liittyä kirjallisuuden oppimiseen ja oppimisen tukemista. [Kirjallisuuden oppimisen tukemista](#) sisältä.

Kirjallisuuden ryhmämme voi tehdä suoraan [nettisivujemme lomakkeen](#) kautta. Sivujemme materiaaliopintokissa löytyy myös runsaasti [ohjeita materiaaliopintokissa](#). Ohjeiden yhteydessä toimintaa, jota liian on materiaaliopintokissa ja suunnitteluun liittyviä kysymyksiä. Autamme mielellämme!

Suomen kielen oppimismateriaaleja
 Lue lisää aiheesta verkkosivustojemme ja opiskelijoiden käyttöön

Lu-ku-tai-to YouTube Sukutalouden opetus ja luokan alku	Alkeet Osaamisen materiaali STU:n Osaamisen materiaali Yhdessä taiteen	Aikuisten perustaidot Pupumarket Harjoittele ostamista ja maksamista. Suomalaisessa	Yhteiskunta yle seikkouutiset Yle Uutiset Yle Uutiset Suomi taskussa
---	---	--	---

Tuntisuunnitelma päivitettiin kevät- ja syyslukukaudelle. Teemojen järjestystä hiottiin ja mukaan lisättiin yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja.

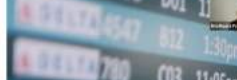
Verkkosovelluskoulutuksen jälkeen
kokosimme monenlaisia hyödyllisiä
suomen opiskelun verkkomateriaaleja
Padlet-seinälle.

Webinaaritallenteita editoitiin ja julkaistiin yhteensä kuusi. Niitä katsottiin Youtubessa yhteensä 249 kertaa. Lisäksi valmistui kaksi infovideota.

TEKSTITAITOJEN KIELEN OPPIMISEN ALKUVAIHEESSA

17.00 Opettajien haastattelu: Jekka Savinmäki
 17.10 Näkökulma tekstintaitojen
 17.30 Päätyöryhmittöiden työ-
 teiden parissa
 17.55 Päätyöryhmien puolesta
 18.15 Minipöytäkeskustelu: Mui Hong ja
 Vive Varro

Luettaan yhdessä -verhosta

www.kotikoulu.fi

29.4.2021 Iina Ruuska Pyykkönen

VIESTINTÄ

Vuoden 2021 aikana panostettiin erityisesti tauolla olleiden ryhmien tukemiseen toiminnan käynnistämiseksi uudestaan: ryhmien markkinointi ja uusien vapaaehtoisten etsintä oli tässä suuressa roolissa. Verkoston ulkoinen viestintä tapahtui pääasiassa sähköisesti uutiskirjettä, nettisivuja, sosiaalista mediaa ja sähköpostia hyödyntäen.

Uutiskirjeessä verkosto tiedottaa vapaaehtoisille ja muille kiinnostuneille verkoston ajankohtaisista asioista. Vuonna 2021 uutiskirjettä julkaistiin koronapäivitysten vuoksi normaalia tiheämpään tahtiin, yhteensä 9 kertaa. Uutiskirjeen tilaajien määrä laski 1402 tilaajaan.

Nettisivuille kirjoitetuissa artikkeleissa haluttiin nostaa esille kielen oppimiseen, oppimisen tukemiseen ja vapaaehtoistyöhön liittyviä aiheita. Henkilökuissa esiteltiin verkoston opiskelijoiden ja vapaaehtoisten ajatuksia toiminnasta. Artikkeleja julkaistiin yhteensä 34, mikä on yhdeksän artikkelia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuva: Otteita verkoston Instagram-tililtä

Viestintää lukuina

3124 seuraajaa, **+49**
196 julkaisua, **-3 %**

791 seuraajaa, **+48 %**
52 julkaisua, **+44 %**

1402 tilaajaa, **-33 %**
9 uutiskirjettä

35 artikkelia nettisivuilla
+3 %

15 176 nettisivukäyntiä
+ 5 %

HALLINTO

Verkostolla on ollut toimintaa vuodesta 2004 lähtien ja se toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto (SANL) ry:n alla. Toimintaa ohjaa ja valvoo SANL:n vuosittain nimeämä ohjausryhmä. Verkoston hallintoa toteutettiin SANL:n ja Luetaan yhdessä -verkoston strategioiden mukaisesti.

Luetaan yhdessä -verkoston toimintaa rahoitti vuonna 2021 STEA (sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön avustuskeskus) 174 600 euron avustuksella. Lisäksi STEA-avustusta oli käytettävissä vuonna 2020 vuodelta siirtynyt avustus 34 763 euroa. Yhteensä vuoden 2021 käytettävissä olevat avustukset olivat 215 876 euroa.

Suurimmat kulut muodostuivat työntekijöiden palkkakustannuksista, ryhmien materiaaleista ja vapaaehtoistyöntekijöiden koulutuksista. Henkilöstökulut olivat 167 807 € ja kirja- ja materiaalikulut 10 833 €. Koulutuskulut olivat 7428 €, ryhmien virkistyskulut 1800 €, toimitilakulut 6445 €, matkakulut 1205 € ja muut toiminnan kulut 11 142 €.

Kokonaisuudessaan toiminnan kulut vuonna 2021 olivat yhteensä 215 876 €.

Luetaan yhdessä -verkostossa työskenteli vuonna 2020 vakituisesti kolme kokopäiväistä työntekijää: toiminnanjohtaja, asiantuntija ja kouluttaja.

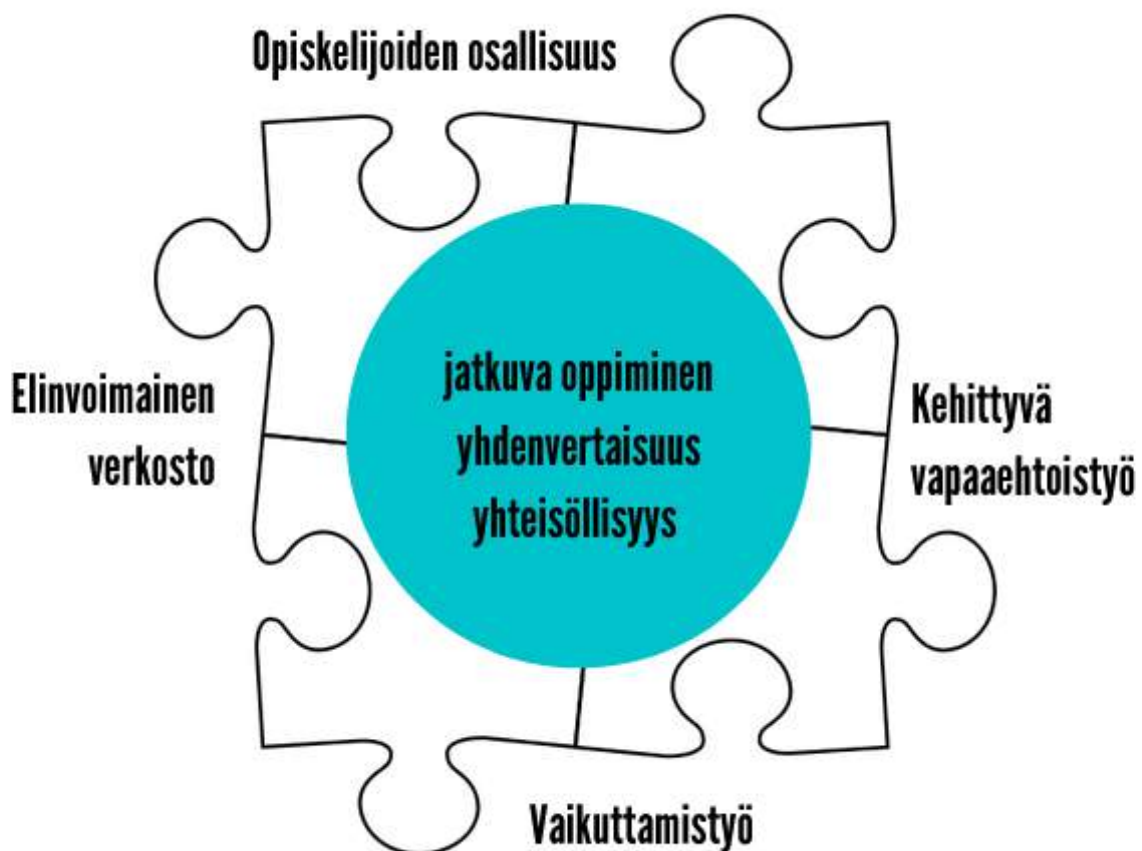

STRATEGIA 2022 – 2026

MISSIO, VISIO JA TOIMINTAA OHJAAVAT ARVOT

Luetaan yhdessä on valtakunnallinen vapaaehtoistyön verkosto, joka edistää maahan muuttaneiden suomen ja ruotsin kielen oppimista, osallisuutta ja kotoutumista. Yhteisömme motto on: kotoutumista, kielitaitoa, ystävyyttä.

Vuonna 2026 Luetaan yhdessä on Suomen suurin, tunnetuin, laadukkein ja kattavin vapaaehtoistyön verkosto, joka edistää ja vahvistaa monimuotoista yhteiskuntaa. Verkostomme ydinarvot ovat jatkuva oppiminen, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys.

Kuvan keskellä ovat verkoston ydinarvot. Palapelin palaset kuvaavat kauden 2022 – 2026 strategisia painopisteitä.

STRATEGISET PAINOPISTEET

Strategiakaudella 2022 - 2026 panostamme vapaaehtoistyön kehittämiseen, opiskelijoiden osallisuuteen, vaikuttamistyöhön ja Luetaan yhdessä -verkoston elinvoiman vahvistamiseen.

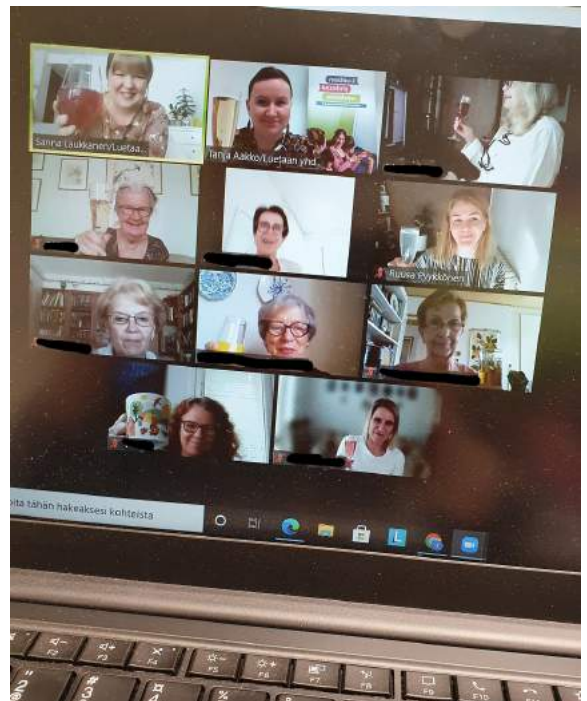

Opiskelijoiden osallisuus

Lisäämme opiskelijoiden osallistumisen mahdollisuuksia opetusryhmissä ja toimintamme kehittämisessä. Nostamme viestinnässämme esille opiskelijoiden omia kokemuksia ja kiinnitämme huomiota heidän edustukseensa. Huomioimme verkoston nettisivujen ja markkinointimateriaalien kehittämisessä saavutettavuuden, selkokielisyyden ja opiskelijoidemme moninaisuuden.

Vaikuttamistyö

Teemme viestintä- ja vaikuttamissuunnitelman ja seuraamme aktiivisesti yhteiskunnallista keskustelua maahanmuutosta, kotoutumisesta ja monikulttuurisuudesta. Teemme vaikuttamistyötä yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen ja yhteistyöverkostojemme kanssa. Nostamme vaikuttamistyöhön liittyviä teemoja esille verkoston viestinnässä ja koulutustilaisuuksissa. Toiminnallamme edistämme molemminpuolista kotoutumista ja yhteiskunnan positiivista asenneilmapiiriä tarjoamalla oppijoille ja vapaaehtoisille vastavuoroisen kohtaamisen mahdollisuuksia.

Yllä: Leppävaaran ryhmä työn touhussa.
Alla: Kevätmalja Zoom-kokoontumisessa keväällä 2021

Kehittyvä vapaaehtoistyö

Tuemme, koulutamme ja innostamme toiminnassamme mukana olevia vapaaehtoisia. Kehitämme ja kokeilemme myös uusia vapaaehtoistyön muotoja. Keräämme tietoa vapaaehtoisresurssimme nykyisestä profiilista ja tarpeista. Varaudumme mahdolliseen vapaaehtoistyön sukupolvenmuutokseen aktiivisella rekrytoinnilla. Rekrytoimme ryhmien vapaaehtoisiksi myös maahan muuttaneita. Sitoudumme antirasistiseen työskentelyyn. Kehitämme perehdytyksen ja mentoroinnin menetelmiä.

Forssan ryhmä perustettiin syksyllä 2021. Kuvassa ryhmän aktiiveja.

Elinvoimainen verkosto

Seuraamme toimintaympäristön muutoksia ja vastaamme niihin kehittämällä toimintaamme rohkeasti. Brändin kirkastamisen tueksi keräämme tietoa verkostomme tunnettuudesta. Laajennamme toimintaa lähiopetuksen muodossa ensisijaisesti niille paikkakunnille, joilla ei entuudestaan ole Luetaan yhdessä -verkoston toimintaa. Kokeilemme uusia toimintamuotoja ja -tapoja. Tavoitamme entistä laajemmin Suomeen muuttaneita ja vapaaehtoistyöstä kiinnostuneita.

Seminaariosallistujia tutustumassa oppikirjoihin.

**Luetaan
yhdessä
-verkosto**

www.luetaanyhdessa.fi